Gemeente
Reusel - De Mierden

BELEIDSPLAN OPENBAAR GROEN 2022-2031

‘Groen op de kaart’

2e concept, 2 juli 2021

CONCEPT

eco consult gmm

INHOUD

INHOUD **2**

1 INLEIDING **3**
1.1 Aanleiding 3
1.2 Doelen 3
1.3 Afbakening 4
1.4 Status 4
1.5 Proces van participatie 4
1.6 LEESWIJZER 5

2 KADERS GROENBELEID **6**
2.1 Wet- en regelgeving 6
2.2 Uitgangspunten overkoepelend gemeentelijk beleid 6
2.3 Relaties met andere beleidsvelden 7

3 GROENSTRUCTUREN **8**

4 BIODIVERSITEIT **11**

5 DUURZAAMHEID EN KLIMAAT **14**

6 SAMEN DOEN IN HET GROEN **16**

7 GROENBEHEER **18**

8 UITVOERINGSPROGRAMMA EN KOSTEN **20**

BIJLAGE 1.1: LIJST VAN PARTICIPANTEN **23**

CONCEPT

1 INLEIDING

In dit hoofdstuk leggen we vast wat de aanleiding is voor het Beleidsplan openbaar groen voor de gemeente Reusel-De Mierden. We benoemen welke doelen we hiermee nastreven en beschrijven op welk groen het plan betrekking heeft. Ook brengen we in beeld hoe het plan tot stand is gekomen en wie hieraan hebben meegewerkt en/of inbreng hebben geleverd.

1.1 Aanleiding

Gemeente Reusel-De Mierden is bezig met het actualiseren van het groenbeleid. Het uiteindelijke doel is een integraal groenbeleidsplan dat ook kan gaan dienen als onderlegger voor de Omgevingsvisie en het -programma. Hiermee wordt invulling gegeven aan het besluit van de gemeente om voor alle disciplines binnen het Team Ruimtelijk Beheer een gelijksoortig beleidsplan te maken inclusief een bijbehorend beheerplan. De plannen voor wegen, verlichting, verkeer zijn inmiddels gereed en vastgesteld. Vanuit stedelijk water en klimaat staan nog zaken op de planning zoals o.a. het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

Het Beleidsplan en Beheerplan openbaar groen (in het vervolg aangeduid als beleidsplan) verwoorden de gemeentelijke groenvisie en beschrijven de kaders voor het gemeentelijk groen en bieden zodoende duidelijkheid over groene vraagstukken aan zowel de samenleving als de eigen interne organisatie.

Beleid- en beheerdeel

Het Beleidsplan openbaar groen bestaat uit een beleids- en beheerdeel. Het beleidsdeel is ter besluitvorming door de Raad, het beheerdeel voor het College. Voor u ligt het beleidsdeel; dit is een samenvatting van het beheerdeel.

1.2 Doelen

Het Beleidsplan openbaar groen kent de volgende centrale doelen:

- Het formuleren van een integrale visie, ambities en doelen voor inrichting, gebruik en beheer van het gemeentelijk openbaar groen.
- Het ruimtelijk vertalen en op kaart vastleggen van de visie op het groen.
- Het aanwijzen van het belang, de betekenis en de functies van het groen.
- Het aanduiden van kansen voor versterking en ontwikkeling van de groenstructuur.
- Het vastleggen van de beleid en ruimtelijk-functionele vertrekpunten voor inrichting, beheer en bescherming van groen en bomen. Deze zijn gekoppeld aan actuele thema's – zoals klimaatadaptatie en biodiversiteit – en specifieke vraagstukken in het groen.

CONCEPT

1.3 Afbakening

Het nieuwe Beleidsplan openbaar groen omvat de volgende onderdelen:

- Openbaar groen binnen de dorpskernen Hooge Mierde, Hulsel, Lage Mierde en Reusel.
- Openbaar groen in het buitengebied van Reusel-De Mierden inclusief de gemeentelijke bos- en natuurgebieden.

Groen van andere terreinbeheerders en particulier groen is benoemd en/of op kaart weergegeven als dit relevant is.

1.4 Status

Het Beleidsplan openbaar groen vormt de 'paraplu' voor het groenbeleid in de volledige breedte. De kaders voor de verschillende groene sectoren (in de kernen, landschap, bos- en natuurterreinen) zijn hierin opgenomen en wanneer relevant wordt aangehaakt/verwezen naar bestaande plannen. Definitieve keuzes worden uiteindelijk op het niveau van het Omgevingsplan gemaakt, bijvoorbeeld als het gaat om de afweging tussen groen, bouwen en energie.

Het Beleidsplan openbaar groen is sturend en mede richtinggevend voor het bestuurlijk en ambtelijk handelen. Met het vaststellen van het Beleidsplan openbaar groen legt de gemeente het groenbeleid vast.

Zodoende zorgt het plan voor borging van de waarden, functies en ruimtelijke betekenis van groen. Bij weging van verschillende belangen (bv. eventuele uitbreiding bedrijventerrein ten koste van groen) maakt het duidelijk welk gewicht er aan het betreffende groen en/of bomen moet worden toegekend.

Zodra onderdelen van het Beleidsplan openbaar groen worden opgenomen in gemeentelijke regelgeving (bv. Verordening Fysieke Leefomgeving of het Omgevingsplan), zal er sprake zijn van rechtstreekse externe werking[1]. Dit is onder andere het geval bij de groenstructuurkaart waarop de bestaande èn gewenste groene structuren en bijbehorende waarden zijn vastgelegd.

1.5 Proces van participatie

Voorafgaand aan het opstellen van het Beleidsplan openbaar groen en het inkleuren van de ambities is ruimte geboden voor het meedenken door inwoners, belangenverenigingen/organisaties, dorpsraden, raadsfracties en ambtenaren.

[1] Dat wil zeggen dat aanwijzing van groen op deze kaart gevolgen heeft voor derden.

CONCEPT

Tijdens verschillende online-bijeenkomsten hebben de in bijlage 1.1 genoemde personen en groeperingen in verschillende samenstellingen bijgedragen. Inwoners hebben door het invullen van een enquête via het bestaande bewonerspanel hun mening gegeven en aandachtspunten benoemd.

De belangrijkste uitkomsten van deze bijeenkomsten en de enquête zijn steeds per onderwerp in het betreffende hoofdstuk verwerkt. De resultaten van de enquête per vraag zijn terug te lezen op https://inwonerspanelreuseldemierden.nl/openbaar-groen/.

Mede op basis van de opgehaalde gegevens heeft een compacte kerngroep bestaande uit de beleidsmedewerkers van de verschillende teams van de gemeente en de adviseurs van Eco Consult het voorliggende beleidsplan samengesteld. Het concept-plan is tenslotte voor reactie teruggelegd bij de participanten (bijlage 1.1).

1.6 LEESWIJZER

Vanaf hoofdstuk 3 kennen de hoofstukken een gelijke opbouw. Als eerste wordt de relevante wet- en regelgeving genoemd. Daarna volgen enkele foto's van locaties waar het onderwerp van het hoofdstuk betrekking op heeft. Vervolgens volgt een impressie van hetgeen we hebben opgehaald uit de participatie voor het Beleids- en Beheerplan openbaar groen. Na analyse en uitwerking (uitgewerkt in het beheerplan) resulteert dit in de voorliggende ambities en beleidslijnen.

Elk hoofdstuk wordt afgesloten met de paragraaf 'Wat spreken we af?' Dit is een tabel met daarin een kolom 'wat spreken we af' en een kolom 'wat werken we uit'. In de kolom 'wat spreken we af' staat vermeld wat de beleidslijnen voor het openbaar groen voor komen beheerperiode zijn. In de kolom 'wat werken we uit' staan de nog uit te voeren acties vermeld; zie ook het uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 9. Wanneer deze binnen het beleidsplan of beheerplan al zijn uitgewerkt is aangegeven.

CONCEPT

2 KADERS GROENBELEID

Net als voor de andere kapitaalgoederen van de gemeente als wegen, riolering en verlichting gelden er voor het openbaar groen beleid, wet- en regelgeving waarnaar moet worden gehandeld. Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van de uitgangspunten vanuit de wettelijke kaders, het provinciaal beleid en overkoepelend gemeentelijk beleid.

2.1 Wet- en regelgeving

Het beheer van openbaar groen vindt plaats binnen de volgende wettelijke kaders en beleid:

- Nieuwe Burgerlijk wetboek.
- Wet natuurbescherming 2017.
- Beleid provincie Noord-Brabant (t.a.v. natuur en biodiversiteit).
- Beleid waterschap (t.a.v. water en natuur).
- Omgevingsverordening

2.2 Uitgangspunten overkoepelend gemeentelijk beleid

De Omgevingsvisie (2018), Samen Doen (2016-2020) en de Toekomstvisie Gezamenlijk, Grenzeloos en Groen (2013) stellen de algemene kaders voor dit groenbeleid. Het gaat om de volgende vertrekpunten:

- Sterker maken van het Kempisch karakter in dorpskernen en buurtschappen met aandacht voor (in standhouden van) laanbeplantingen, cultuurhistorische waarden en inbedding in het landschap[2]
- Versterken van het Natuur Netwerk door middel van geïntegreerd bosbeheer, beekdalontwikkeling en aanleg van verbindingen tussen de bestaande bos- en heidegebieden[2]
- De verschillen tussen de vier landschapstypen (de oude agrarische cultuurlandschappen, de beekdalen, de jonge heideontginningen en de uitgestrekte bossen met heidecomplexen) beter zichtbaar maken[2]
- Stimuleren van een gezonde leefomgeving met ruimte voor groen en ontmoeting (Omgevingsvisie)[2]
- Uitbreiding van de opvangcapaciteit door infiltratie en verruiming van de beekdalen zijn speerpunten in relatie tot de klimaatopgave[2]

[2] Omgevingsvisie (2018)

CONCEPT

- Een robuuste landschappelijke inpassing van locaties met intensieve dierhouderij met aandacht voor ecologie en cultuurhistorie[2]
- Meer en betere groenvoorzieningen zijn wenselijk vanuit het positief effect op gezondheid[3]
- Herstellen van het Kempisch landschap en versterken van het landelijke karakter[4]

Met dit beleidsplan worden de uitgangspunten, kaders en/of randvoorwaarden voor het nieuwe groenbeleid ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd. Beslissingen met eventuele financiële consequenties (kwaliteitsniveaus, levensduur, vervangingsbudgetten e.d.) zijn opnieuw afgewogen en kunnen zo nodig worden vertaald naar de gemeentelijke begroting.

2.3 Relaties met andere beleidsvelden

Het Beleidsplan openbaar groen beschrijft de belangrijkste thema's rondom openbaar groen. Hierbij geldt uiteraard dat 'groen' niet de enige speler is binnen de openbare ruimte. Er zal dus altijd afstemming gezocht moeten worden met de andere beheerdisciplines weg-, water- & rioolbeheer, verlichting en de beleidsvelden sport en recreatie, klimaat, ruimtelijke ordening, economie en sociaal-maatschappelijke diensten. Elke beheerdiscipline en beleidsveld kent zijn eigen vraagstukken en opgaven die vaak in elkaar grijpen. Een integrale aanpak is dus een vereiste. Doel is om zo veel als mogelijk werk-met-werk te maken.

CONCEPT

[3] Samen Doen (2016-2020)
[4] Toekomstvisie Gezamenlijk, Grenzeloos en Groen (2013)

3 GROENSTRUCTUREN

Relevante plannen en regelgeving: Omgevingsvisie (2018), de Toekomstvisie Gezamenlijk, Grenzeloos en Groen (2013) en de Bos- en natuurvisie de Kempen (2011), Nota Ruimtelijke Kwaliteit – buitengebied (2021).

Oude erfbomen vormen markante groenobjecten binnen de groenstructuur en benadrukken het historisch karakter van het oude bebouwingslint (Hoogstraat, Hooge Mierde)

Centraal gelegen schaduwrijke groene 'brink' leent zich uitstekend voor spelen in een groene ambiance (Koolhof, Hulsel)

Wat willen onze inwoners, experts en belangenorganisaties?

Uit de enquête

- (Ruim) negen op de tien respondenten vindt groen om in te wandelen of fietsen (93%) en groen als bijdrage aan de algemene gezondheid (90%) (zeer) belangrijk.
- Bijna negen op de tien respondenten vindt groen om in te spelen of sporten (87%), groen voor natuur (85%) en groen om naar te kijken (85%) ook (zeer) belangrijk.
- Driekwart (77%) noemt groen als klimaatbijdrage als (zeer) belangrijk.
- In mindere mate vindt men groen als afscherming tussen privé en openbaar terrein (60%) en groen om de hond uit te laten (41%) (zeer) belangrijk.
- '*ik ben geen ontwerper en ik weet niet hoe het kan. Maar ik denk dat in de toekomst de bewoners van Lage Mierde steeds ouder worden en dan kan het bos een te lange wandeling worden. Het is denk ik daarom belangrijk om groene plekken te behouden en eventueel een bankje neer te zetten. Op het grote grasveld bij de Naaldakker zouden meer bomen geplant kunnen worden zodat daar een mini-parkje gaat ontstaan. Het dorpsplein mag ook vergroend worden en een aantal parkeerplaatsen mogen daarvoor opgeofferd worden*.'
- 'Als inwoner van Reusel ervaar ik dat er 25 jaar geleden overal groen was. Nu is er veel bijgebouwd en verdwijnt er veel groen' (uit bijeenkomst met de dorpsraden).

Wat willen onze inwoners, experts en belangenorganisaties?
o Belangrijk groen 'onaantastbaar' maken is te stellig, wel inzetten op extra beschermen en compenseren wat er verloren gaat (kernteam).

Onze ambitie

Onze insteek is om Reusel-de Mierden te behouden en verder te versterken als een 'aantrekkelijk groene, bos- en natuurrijke gemeente'. Om dit te bereiken streven we ernaar dat bomen, bos- en natuurgebieden, beken, groengebieden en bermen tezamen een robuust groen raamwerk vormen dat:

- Ervoor zorgt dat alle belangrijke groengebieden – binnen en buiten de kom – onderling verbonden zijn.
- Doordringt tot in de 'haarvaten' van de dorpen.
- Zorgt voor een groene, aantrekkelijke leefomgeving die uitnodigt voor ontspannende activiteiten en spontane ontmoetingen.
- Ruimte en verbindingsmogelijkheden biedt voor een variatie aan gebiedseigen planten en dieren.
- Zorgt voor het opvangen en vasthouden van regenwater en het bieden van verkoeling bij hoge temperaturen.
- Bijdraagt aan de specifieke identiteit en eigen (groen)karakter van de dorpen en landschappelijke deelgebieden.

Wat spreken we af?

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
1. De groenstructuren worden gekoesterd, kennen een duurzame inrichting en krijgen prioriteit vanuit beheer en onderhoud.	Beleidsplan openbaar groen en groenstructuurkaart (beleidsplan).
2. Structuurgroen is in principe niet inwisselbaar en de nadruk ligt op instandhouding en benutten of creëren van kansen voor versterking en uitbreiding. Kansen voor versterking en uitbreiding zijn op hoofdlijnen aangeduid op de groenstructuurkaart.	Protocol inpassing bestaand groen en bomen.
3. In geval wegens zwaarwegend maatschappelijk belang structuurgroen of -bomen moeten wijken, vindt compensatie plaats.	Spelregels voor de wijze van compensatie en besteding van gelden bij financiële compensatie.

CONCEPT

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
4. Ruimtelijke ontwikkelingen worden aangegrepen als kansen om de groenstructuren te versterken, uit te breiden of ontbrekende schakels te realiseren; hierbij gelden zowel kwantiteits- als kwaliteitsnormen.	Kostenraming per idee/voorstel
5. Minimaal het huidige groenareaal behouden en de ambitie om dit areaal te vergroten, waarbij het gemeentelijk kengetal van 75 m2 per woning en 0,6 boom per inwoner geldt als minimum.	Instrument ‘groenbalans’, waar de areaalontwikkeling periodiek wordt geëvalueerd.
6. Het gemeenschappelijk belang van (structuur-) groen weegt in principe zwaarder dan het individueel belang	Afwegingscriteria ‘lusten en lasten’ van groen (beheerplan).

CONCEPT

4 Biodiversiteit

Relevante plannen en regelgeving: Wet natuurbescherming 2017, Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2021, Maatregelenkaart biodiversiteit Brabant, Omgevingsvisie gemeente Reusel-De Mierden 2018, Ecologisch bermbeheerplan Kempengemeenten (concept 16 juni 2021).

Bloeiende berm (Turnhoutseweg, buitengebied)

Wild konijn in het openbaar groen ('t Busseltje, Reusel)

Wat willen onze inwoners, experts en belangenorganisaties?

- Het gemeentelijke groen moet meer ruimte bieden voor biodiversiteit. Ook is het belangrijk om meer bekendheid te geven aan wat de gemeente zoal doet en waarom. In het bosbeheer is hier al meer aandacht voor, maar ontwikkelingen gaan daar veel langzamer (kernteam).
- Het groen mag wel meer insectvriendelijk worden ingericht en beheerd. Er is nu bijvoorbeeld veel te veel kort gras waar weinig is te halen voor insecten (experts).
- Bijna de helft (46%) vindt dat het openbaar groen overal waar mogelijk ingericht en beheerd moet worden voor natuur. Bijna vier op de tien (38%) vindt dat op bepaalde plaatsen in het dorp extra ruimte gemaakt moet worden voor natuur (bewonersenquête).
- *'Wat het buitengebied betreft ... het zou geweldig zijn als de akkerbouwers een strook van hun grond zouden willen inzaaien met een natuurlijk bloem- of kruidenmengsel, bv. aan de straatkanten'* (bewonersenquête).

Onze ambitie

De verscheidenheid aan inheemse planten en dierensoorten, ook wel biodiversiteit genoemd, gaat wereldwijd sterk achteruit[5]. Er is landelijk veel aandacht voor herstel van biodiversiteit[6]. Gemeente Reusel-De Mierden (h)erkent dit en wil meer inzetten op het herstel van biodiversiteit in het openbaar groen en dit actief uitdragen.

Verhoging biodiversiteit is daarom een speerpunt in het gemeentelijk groenbeleid en krijgt vanuit het groenbeheer prioriteit. Zowel bij het ontwerp als het beheer van bos- en natuurgebieden, landschappelijke elementen en het groen in de dorpskernen worden de mogelijkheden voor verhogen van de biodiversiteit benut.

Wat spreken af?

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
1. Biodiversiteit krijgt meer prioriteit bij inrichting en beheer van groen. We leggen het accent op het creëren van goede leefomstandigheden voor insecten (o.a. vlinders en bijen) en vogels en meer variatie in soorten beplanting zodat een brede basis wordt gelegd voor andere soorten.	**Handreiking** voor en voorbeelden van ontwerpen inclusief bijbehorend beheer voor insecten en vogels. Implementatie handreiking in ontwerp- en beheerprocessen. **Voorlichting** aan inwoners over activiteiten van de gemeente over biodiversiteit.
2. We realiseren, aansluitend aan het Natuurnetwerk Brabant, een aaneengesloten **lokaal natuurnetwerk** van groene kerngebieden en verbindingszones waar inrichting en beheer zich expliciet richten op behoud, versterking en ontwikkeling van natuurwaarden.	Realisatie voorgestelde locaties voor ecologisch groen en ecologische structuren (zie groenstructuurkaart) Beheeradvies voor aangeduide kansrijke locaties en ecologische structuren inclusief ecologisch werkprotocol.
3. Het **in kaart brengen van de beschermde soorten** binnen het openbaar groen in de dorpskernen en van de landschappelijke elementen. In de bos- en natuurgebieden is voorzien in monitoring via provincie. Het is een wettelijke taak om lokale populaties beschermde soorten minimaal in stand te houden.	**Monitoringsplan** van beschermde en Rode Lijst soorten (focus op vogels met vaste nesten, boombewonende vleermuizen, vlinders en insecten met waardplanten in openbaar groen, vaatplanten).

[5] Zie indicatoren biodiversiteit CLO
[6] Zie onder andere https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl

CONCEPT

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
	Op basis daarvan besluiten of inzetten van een **gedragscode** meerwaarde heeft en of aanpassing van beheer noodzakelijk is.
4. Zandwegen en bijbehorende bermen behouden en ontwikkelen (koesteren) vanwege hun cultuurhistorische, landschappelijke, recreatieve en ecologische waarden.	Beheer-/werkplan zandwegen.

CONCEPT

5 DUURZAAMHEID EN KLIMAAT

Relevante plannen en regelgeving: Klimaatwet, Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, gemeentelijke klimaatstresstest.

Opvang van water in het groen is meer dan alleen het invullen van de 'retentiefunctie': het draagt bij aan biodiversiteit, zorgt voor speelaanleidingen en maakt het groen in de wijk afwisselender en aantrekkelijker (Speelman, Reusel)

Door bomenkronen overhuifde straten vormen tijdens periodes van hitte aangename 'koelte-eilanden' (Het Leen, Hooge Mierde)

Wat willen onze inwoners, experts en belangenorganisaties?

- Er is extra groen nodig, zeker op plekken waar behoefte is aan extra wateropvang of voor het tegengaan van hittestress op bijvoorbeeld de bedrijventerreinen (kernteam).
- Groen kan veel beter - dan nu het geval is – benut worden voor klimaatadaptatie. Daarbij vooral inzetten op de specifieke kwaliteiten die groen hiervoor biedt. Het gaat dan niet alleen om extra vierkante meters groen, maar ook kwalitatief hoogwaardig groen (kermteam).
- Bijna negen op de tien (85%) vindt dat groen een geschikt middel is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen, zoals pieken bij wateroverlast (87%). Om de vergroening in de praktijk te brengen, vindt drie kwart (76%) dat alle overbodige verhardingen mogen worden omgevormd naar groen. Zeven op de tien (69%) vindt dat extra bomen geplant moeten worden om de dorpen koel te houden (bewonersenquête).

Onze ambitie

Als gevolg van de mondiale opwarming is het klimaat aan het veranderen. Naar verwachting zal dit in de nabije en verdere toekomst steeds vaker gaan leiden tot hittestress, wateroverlast en periodes van droogte. Duurzaam behoud, versterking en ontwikkeling van groen zien wij hierbij als één van de belangrijkste manieren om hierop te anticiperen. Ons streven is dat de dorpen, gehuchten en buitengebied ruim ingebed zijn in het groen. Hierbij is het belangrijk dat het groen gezond en duurzaam is, zodat de gewenste bijdrage op het gebied van verkoeling, schaduwwerking en wateropvang zo goed mogelijk vervuld kunnen worden.

Wat spreken af?

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
1. Groen beter benutten voor het vasthouden van water (sponswerking, buffer/retentie)	Extra groen aanbrengen op aangewezen 'vergroeningslocaties'. Inrichting van bestaand groen aanpassen op functie voor opvang en vasthouden regenwater. In kaart brengen overbodige verhardingen ten behoeve van gemeentebreed 'onthardingsplan'.
2. Inzetten op behoud en herstel van hoofdstructuren om in de dorpen het hoofd koel te houden en droge voeten	Uitvoering geven aan voorstellen en kansen zoals aangeduid op de groenstructuurkaarten. Inventarisatie locaties en routes met noodzaak voor extra schaduw ten behoeve van 'schaduwplan'.
3. Inzetten op vergroening bij alle ruimtelijke projecten	Invoeren 'vergroeningstoets'.
4. Locaties voor duurzame energieopwekking combineren met het realiseren van groene kansen en opgaven	Inspiratie zoeken bij elders gerealiseerde groene energieparken Opstellen groene eisen en randvoorwaarden voor nieuw te ontwikkelen duurzame energielocaties.

CONCEPT

6 SAMEN DOEN IN HET GROEN

Relevante plannen en regelgeving: Omgevingswet, Kadernota burgerparticipatie (2013).

Adoptie van gemeentelijk groen door omwonenden maakt een intensieve en meer gevarieerde beplantingsinvulling mogelijk

Het zelf beplanten en onderhouden van een boomspiegel is een laagdrempelige manier om de straat op te fleuren

Wat willen onze inwoners, experts en belangenorganisaties?

- Een derde (33%) wil graag meedenken over plannen voor het openbaar groen, drie op de tien (31%) werkt graag een enkele keer mee bij een speciale activiteit in het groen en een kleine groep (5%) is bereid om op regelmatige basis mee te werken in het onderhoud. Daarentegen heeft een relatief grote groep (28%) geen interesse om betrokken te zijn bij planvorming, aanleg of onderhoud van het groen (bewonersenquête)
- ‘Laat mij de perkjes rond ons huis zelf met bloemen inzaaien, of we doen het samen met de buurt’ ‘ Laat de buurt via de buurtvereniging zelf ideeën aandragen en maak ze deelgenoot in de oplossing of betrek ze bij de uitvoering’ (bewonersenquête)
- Voor wat betreft meedenken bij plannen en eenmalige uitvoeringsacties gebeurt er al het nodige; echter heldere kaders en duidelijke spelregels worden gemist (kernteam)

Onze ambitie

Wij hechten veel belang aan het betrekken van inwoners bij het maken van plannen en het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Wij willen ruimte bieden aan groene initiatieven uit de samenleving en vrijwillige inzet om deze te realiseren. Dit maakt niet alleen dat er een ‘plus’ op de inrichting en het onderhoud van het groen gezet kan worden, maar ook dat inwoners hun betrokkenheid en invloed op hun leefomgeving kunnen vergroten.

Wat spreken af?

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
1. Bij herinrichting van het groen op buurtniveau worden omwonenden belanghebbenden vanaf planfase betrokken.	Onderzoek naar mogelijkheid voor opzetten gemeentebreed digitaal platform voor bewonersparticipatie.
2. Inwoners en georganiseerde groepen kunnen hun groene initiatieven of ideeën aanmelden bij de gemeente voor ondersteuning en/of subsidie.	Onderzoek naar mogelijkheid voor opzetten gemeentebreed digitaal platform voor bewonersinitiatieven.
3. Inwoners kunnen meewerken in het onderhoud van het groen om te zorgen voor een 'plus' op het onderhoud. De inrichting van het groen blijft in stand.	Opstellen van spelregels voor het meewerken in het groen en hier budget tegenoverstellen.
4. Inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen kunnen gemeentelijk groen adopteren. De inrichting van het groen kan/mag wijzigen en een overeenkomst is noodzakelijk.	Opstellen spelregels voor adoptie van openbaar groen.
5. Aankoop van woonomgevingsgroen ten behoeve van tuinuitbreiding is onder strikte voorwaarden mogelijk	Kader grondverkopen opnieuw vaststellen (via nota grondbeleid).

CONCEPT

7 GROENBEHEER

Relevante plannen en regelgeving: Nota Ruimtelijke kwaliteit (2021), Kempenvisie Bos- en natuurvisie 2011, Landelijke lijst Monumentale bomen; Algemene Plaatselijke Verordening 2021, afdeling Bewaren houtopstanden, Handboek Openbare Ruimte.

Jonge aangeplante bomen met ruime, duurzame groeiplaatsen zodat hier in de toekomst een laanbeplanting van allure kan ontstaan ter markering van de oude invalsweg (Kruisstraat, Reusel)

Korte rij monumentale linden als historische erfbeplanting van de voormalige boerderij (Kendersekker, Reusel)

Wat willen onze inwoners, experts en belangenorganisaties?

- Bijna de helft (47%) van de respondenten vindt het onderhoudsniveau van het groen te laag en vindt dat het hoger en/of anders moet. Vier op de tien (42%) vindt dat het onderhoudsniveau prima voldoet (enquête)
- Zes op de tien (59%) vindt dat beperkt rendementsverlies van zonnepanelen geen aanleiding is voor de kap van een waardevolle boom (enquête)
- We moeten kunnen genieten van hetgeen we als gemeenschap in bezit hebben. Dit stelt wel eisen aan het beheer en onderhoud én het juiste gebruik. Dus ook toezicht houden en handhaven als we eisen en richtlijnen stellen aan het gebruik (dorpsraad)
- ‘Te grote bomen m.n. in centrum geven te veel overlast, sterke wortelgroei, zodat wandelpaden onbegaanbaar worden. Ze staan te dicht bij de huizen, dus schaduw op zonnepanelen (enquête)
- ‘We zouden veel bewuster bomen moeten planten die (weer) geschiedenis mogen maken. Zoals bijvoorbeeld toen in de ontginningstijd lanen werden aangeplant’ (expertgroep)

Onze ambitie

De plantsoenen, bomen, bossen, natuurgebieden en bermen vormen het groene kapitaal van onze gemeente waaraan we tal van functies en waarden toekennen. Dit groen is onmisbaar voor een prettige en gezonde leefomgeving voor mens, dier en plant, zowel nu als in de toekomst. Het groen kan deze functies allen langdurig vervullen door het groen kwaliteitsgericht, vakkundig en kostenefficiënt te beheren, vervangingen en renovaties tijdig en accuraat uit te voeren en overlast te voorkomen of te beperken. De in de loop der jaren ontstane streekeigen aanpak volgens het 'Kempisch concept' geldt hierbij als vertrekpunt.

Wat spreken af?

Wat spreken we af?	Wat werken we uit?
1. Inzetten op kwaliteitsgestuurd onderhoud met per gebiedstype een bijbehorend kwaliteitsniveau	Zoneringskaart met kwaliteitsniveaus voor de gehele gemeente inclusief lijst met beeldbepalende locaties (beheerplan).
2. Beeldbepalende (groen)locaties krijgen een kwaliteitsimpuls zowel qua inrichting als onderhoudsniveau	Plan van aanpak voor verbetering inrichtings- en onderhoudskwaliteit van de beeldbepalende locaties.
3. Op structurele basis investeren in renovatie, vervanging en versterking en/of uitbreiding van de groenvoorzieningen	Kostenraming regulier onderhoud, afschrijving en investeringen (zie H9).
4. Planmatige aanpak van overlast als gevolg van groenvoorzieningen	Criteria voor het wegen van overlast en bepalen uit te voeren maatregelen (beheerplan)

CONCEPT

8 UITVOERINGSPROGRAMMA EN KOSTEN

Relevante plannen en regelgeving: Zorgplicht Burgerlijk wetboek en Wet natuurbescherming.

Beplantingsvak met kwaliteitsniveau A: het vak ziet er goed onderhouden uit. Er is weinig onkruid toegestaan (Wilhelminalaan, Reusel)

Beplantingsvak met kwaliteitsniveau B: het vak ziet er redelijk tot matig onderhouden uit. Er is redelijk veel onkruid toegestaan (Maasakker, Hooge Mierde)

Door de bevolkingsgroei, veranderende leefwijze, bouw van woningen en bedrijven en ontwikkelingen op het gebied van het klimaat is onze blik op groen veranderd. Buiten kunnen bewegen, elkaar ontmoeten, frisse lucht inademen, gezond en prettig voelen, droge voeten houden en warmte of verkoeling kunnen opzoeken. Groen kan dit allemaal leveren en meer! Groen is dus een effectieve en efficiënte manier om in één keer vele maatschappelijk gewenste functies te vervullen! Groen is dus 5 halen en 1 betalen. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van de kosten van het groenonderhoud op basis van de in de vorige hoofdstukken genoemde ambities en beleidslijnen.

Regulier onderhoud

Het regulier onderhoud (uit ‘exploitatie’) bestaat uit het verzorgend en technisch onderhoud van het groen binnen en buiten de kom. Wanneer het verzorgend en technisch onderhoud op de juiste wijze en volledig worden uitgevoerd blijven de voorzieningen op het gewenste beeld in stand. De afgelopen jaren is er veel op het openbaar groen bezuinigd en is de technische staat niet meer zoals gewenst.

Er wordt gewerkt op basis van een zonering in onderhoudskwaliteiten volgens CROW-kwaliteitsnomen.

A+	A	B	C	D
Zeer goed Nagenoeg ongeschonden	**Goed** Mooi en comfortabel	**Voldoende** Functioneel	**Matig** Onrustig beeld, enige hinder	**Slecht** Functieverlies en Kapitaalvernietiging

CONCEPT

Per structuurelement is de onderhoudskwaliteit als volgt gespecificeerd:

- Centra en beeldbepalende locaties: A
- Hoofdwegen en woongebied: B
- Bedrijventerreinen en buitengebied: C

Deze niveaus hebben alleen betrekking op het onderhoud als de inrichting daar niet op is afgestemd dan is de gewenste onderhoudskwaliteit niet of alleen met extra inspanningen te bereiken. Op diverse locaties in de gemeente is de inrichtingskwaliteit niet meer op orde.

De kosten op basis van deze zonering zijn geraamd op:

	Berekende kosten[7] per jaar
Verzorgend onderhoud	
Technische onderhoud	
Totaal kosten	
Nieuwe beeldbepalende locaties,	
Totaal (exploitatie gelden)	

Het betreft kosten exclusief de inzet van eigen uren personeel.

Vervanging

Dit betreft het planmatig en grootschalig ‘rooien en herplanten’ van bomen en groen die zich aan het einde van hun levenscyclus bevinden, waarbij nieuwe keuzes kunnen worden gemaakt voor wat betreft vormgeving en invulling. Bij omvormingen wordt het beheertype ook gewijzigd, bijvoorbeeld van heesters naar gazon. Dit zijn investeringen om technische kwaliteit weer op orde te brengen. Uitgaande van de genoemde afschrijvingstermijnen zijn de vervangingskosten als volgt:

[7] Groenplan 2020-2024 Antea

CONCEPT

	Levensduur	Kosten per jaar
Bomen		
Natuurlijke beplantingen		
Cultuurlijke beplantingen		
Gras		
Terugbrengen op beeld (versleten groen herstellen)		Eenmalig

Uit de analyse voor dit beleidsplan blijkt dat anno 2021 circa XX% van het areaal cultuurlijk beplantingen (heesters, bodembedekkers, hagen) een dermate slechte technische staat kent dat vervanging hier urgent is. In het huidige groenbudget wordt geen rekeningen gehouden met afschrijvingen of investeringen voor vervangingen.

Ook geldt dat binnen het huidige groenbudget geen middelen beschikbaar zijn om nieuwe aanplant van groen in integrale projecten te bekostigen.

Projecten nieuwe groenbeleid

In de voorgaande hoofdstukken zijn diverse acties benoemd die dan wel in het beheerplan worden uitgewerkt dan wel als een project invulling krijgen om de ambities waar te maken, zie tabel XX Tabel met alle projecten nog invoegen.

Daarnaast geldt dat op de groenstructuurkaart diverse locaties en gebieden zijn aangeduid die omwille van klimaatadaptatie en leefbaarheid in aanmerking komen voor ‘vergroenen’. Naast verhoging van het budget voor een hoger onderhoudsniveau voor beeldbepalende locaties geeft het aanpakken van (enkele deze locaties een goede impuls om de groen ambities waar te maken (nog in geld uit te drukken?)

CONCEPT

BIJLAGE 1.1: Lijst van participanten

Tijdens **verschillende online-bijeenkomsten** hebben de volgende personen en groeperingen bijgedragen:

- **Raadsleden** en **dorpsraden** op 13 april en 5 juli 2021.
- Interne deskundigen in de vorm van een **kerngroep** op 10 maart en 29 juni 2021.
- Externe deskundigen en partners in de vorm van een **expertgroep** op 16 maart en 29 juni 2021. Hiervoor waren uitgenodigd en hebben aan overleggen deelgenomen of op stukken gereageerd:
  - Bijenhoudersvereniging St. Ambrosius Reusel
  - Bosgroep Zuid-Nederland
  - Brabants Landschap
  - Gehandicaptenplatform gemeente Reusel-De Mierden
  - Heemkunde Werkgroep Reusel
  - Heemkundegroep De Mierden
  - Natuur- en (weide)vogelvereniging Reusel-De Mierden
  - Ondernemersvereniging Bedrijventerreinen Reusel-De Mierden (OVBRM)
  - Toeristisch Informatie Punt (TIP)
  - Vogelwerkgroep De Kempen
  - Waterschap De Dommel
  - Wildbeheereenheid Reusel-De Mierden (WBE)
  - Winkeliersvereniging
- Inwoners door het invullen van **enquête** via het bestaande bewonerspanel.

CONCEPT